COMUNE DI ORVIETO

P.e 1.a Politica Serie 1.a Statuti MATRICOLA 2760

n.o 3 – Quaderno di correzioni alla carta del popolo cartaceo

Lo stato attuale di questo numero è il seguente: è composto di carte, cartacee, n.o 16, anziché di 10

ARCHIVIO STORICO
ORVIETO

Scaffale Alfa
Palchetto A
Numero 28
Colonna IIII

Indicazioni sistematiche
P.e 1.a Politica S.e 1.a Statuti
3 - Quad. di corr.ni alla
Carta del popolo - a. 1333
MATRICOLA 28

md. 28 A

Parte I.
Serie I.
N. III

[illegible] [illegible] xxxiiii [illegible] dni [illegible]

Infrascripti sunt correctores carte [illegible]

Dns Micha[illegible] [illegible] de arte notariorum
Albertus Jacomini [illegible] de arte mercatorum
Jacominus Mathei Angelerii de arte lane
Leonardus [illegible] calzolar. de arte calzolar.
[illegible] Mathei [illegible] de arte [illegible]
Dns [illegible] Gualterii de quarterio Pusterle
Bartholomeus Cantinellis
Ser [illegible] Petrus dni Petri de quarterio S. Proculi
Albertus [illegible] [illegible]
Ser Dominicus [illegible] de quarterio [illegible]
Albertus Jacobi [illegible]
Dns [illegible] dni [illegible] de quarterio Sancti Johannis [illegible]
[illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible]

ARCHIVIO STORICO COMUNALE

1r

Item statuit et ord(inavit) quod [illegible] vel officium capitanei discernitur appareat ab officio potestatis
[illegible] officium domini capitanei et sive curie sit et quod debeat in cognoscendo et puniendo
delictis et excessibus committendis

Item statuit et ord(inavit) quod discernendo officium domini capitanei ab officio domini potestatis
quod dominus capitaneus et sua curia iudicet habeat super causis et questionibus que verterentur
inter nobiles et populares et causis et questionibus pupillorum et viduarum que inter ipsos
vel ipsas [illegible] extima [illegible] et [illegible] usque in quartum consanguinitatis
gradum et de questionibus vertentibus inter affines vel socerus et generos vel cognatos
carnales [illegible] [illegible]

It(em) statuit et ord(inavit) quod dominus capitaneus [illegible] [illegible] possit mulctare [illegible] [illegible] quod [illegible]
[illegible] que [illegible] spectat officium usque in quantitate C solidorum et iudicare [illegible] et [illegible]
usque in quantitate xx solidorum sic potest [illegible] iudicare [illegible] forma statuti [illegible]
non obstante

1v [illegible] capitani de [illegible] Item statuit et ord(inavit) quod balitores banditores comunis [illegible] tenebantur
domino potestati capitaneo [illegible] et consilio [illegible] et [illegible]
ipsorum in aliquo [illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] per duos potestatem vel capitaneum [illegible] capitaneo.

Item statuit et ord(inavit) quod nulla [illegible] per aliquo mal[...]
per [illegible] [illegible] per [illegible] potestatis vel
aliud crimen vel excessus per quo [...]
ponenti pecuniaria pena [illegible]
corporalis [illegible] in carcere vel [...]
satisfacere [illegible] [illegible]
tali delicto imponenti ex [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [...]
[illegible] vel accusati de [...]

R

Item stantiaverunt et ordinaverunt quod omnes fideiussores recipiendi erunt per quoscumque officiales
comunis pro causis maleficiorum vel pro custodia grascie . aut cure stratarum
vel pro custodia castrorum fortillitiarum vel aliis causis et negotiis comunis
debeant approbentur per camerariam comunis et aliter non recipiantur teneantur autem
cameraria ydoneos et sufficientes approbare si autem non ydoneos approbaverit
de suo proprio teneatur comuni indempnitare prestantibus officiales autem predicti fideiussores
approbatos per camerariam refutare non possit

R

Item stantiaverunt et ordinaverunt . quod nulla littera dirigatur ex parte comunis sine impressione
sigilli populi quod sigillum debeat penes duos depositarios et sigillari non possit
per aliquem ex dictis depositariis . sine licentia et consensu omnium duorum depositariorum
sub pena . c librarum .

R

Item stantiaverunt et ordinaverunt quod potestas et capitaneus et ceteri officiales comunis urbisveteris
teneantur et debeant vinculo iuramenti et ad penam . c librarum pro quolibet
et qualibet vice . observare et executioni mandare omnia et singula ordinamenta
et statuta et capitula carta populi facta et facienda ~~salvis penis in ipsis~~
~~ordinamentis statutis et capitulis contentis de quibus predicta pena minuatur~~
ita tamen quod dicta pena non extendatur in casibus in quibus pena alia non
est specialis apposita .

Item stantiaverunt et ordinaverunt quod quandocumque missionis vel accatus dicti de dicti de dominaverit
[illegible] exceptionem opposuerit et iurisdictionem alicuius iudicis vel rectoris
[illegible] sit subpositus iurisdictioni dicti comunis quod iudex coram quo
[illegible] et allegantur dicta exceptio teneatur et debeat vinculo
[illegible] librarum pro quolibet dictam exceptionem extensive in actis comunis
[illegible] dictus iudex teneatur facere bannum in locis consuetis
[illegible] parum atque post dictam oppositam et exceptionem
[illegible] opponens sit et esse debeat totaliter ex-
[illegible] et quod ex tunc . potestas capitaneus vel alii officiales
[illegible] tale opponentem non possit cognoscere
[illegible] defensione et ratione et [illegible] debeat denegare
[illegible] ipso iure nulla et nullius . [illegible] 2r
[illegible] et puniatur .

Item statutum et ordinatum. Quod si quis decesserit vel si qua decesserit superstitibus filiis ex
eodem vel diversis matrimoniis procreatis, siquidem omnes masculi vel omnes femine sint, nullus
eorum possit plus habere quam alter, sed omnes in successione parentum pares
existant. Si autem permixti fuerint [illegible] quidam masculi et quidam femine
masculi succedant [illegible] femine [illegible] non possint dotari
tum deberent secundum facultatem patris, ita tamen quod filie [illegible] matrimonii posteri
non possint maiorem dotem habere quam prime nec alie [illegible] plus in dote habere
quam sic posterior una ex masculis. Et si dotate non fuerint modo predicto [illegible]
patre, fratres teneantur dotare sorores equaliter secundum facultatem patris et [illegible]
mentum debeat consuli. Quod fratres si non dotaverint in tempus predictum [illegible]
[illegible] tornat ad [illegible] sine masculi prout in statuto continetur.

Mulier habens filios non possit in ultima voluntate substituere alios [illegible]
filiis de bonis suis.

Omnis alienatio que fieret de quacumque re simulata presumatur si alienator
in eius possessione remanserit et possidens post contractum.

Nulla vero alienatio que fieret simulata presumatur [illegible] extra casum [illegible] alien[illegible]
post alienationis contractum repertus fuerit possidens, si probatum fuerit presentium
solvendum eo [illegible] vel de eo confectione sequatur per alia autentica scriptura quod
post contractum ipsum alienator aut alio legitimo modo vel si alienator post
contractum de fructibus et redditibus dicte rei responderit vel responde[illegible]
seu emptori aut in conductu recognoverit ab eo [illegible]
derogatio et capitulo statuti comunis [illegible] disponenti [illegible]
contrarium

21

Et quod omnes et singulos occupantes vel occupata tenentes aliqua castra
territoria fortellitias iurisdictionis vel iura dicti comitatus eius civitatis faciat
et faciant teneantur viriliter et armata guerram et contra omnes fautores et au-
xiliatores eorum et ab ea non desistere donec eis eius fuerint plenarie restituta
et quod licitum sit cuilibet tales occupatores detentores auxiliatores et
fautores offendere realiter et personaliter sine pena tanquam rebelles et proditores dicti
comitatus

Expensarum autem concessio fieri debeat per consilia dicti comitatus auctoritatem habentia
et non aliter.

Item statuimus et ordinamus quod potestates capitanei ceterique rectores et officiales forenses
comitatus civitatis et aliorum quilibet teneantur omnia et singula ad eorum officium
pertinentia et quecumque alia per eos vel duos deputari vel consilia comitatus committeretur
eisdem facere pro salariis constitutis eisdem et nichil ultra petere vel recipere a comunitatibus
vel specialibus personis et si quis aliquem eorum mittere vel ire contingeret pro comitatum vel
districtu civitatis pro aliquo processu vel mandato exequendo aut aliquo alio ad eorum
officium pertinente vel spectante nichil sub nomine expensarum salarii ensenii vel
quocumque alio colore quesito ab aliqua comunitate universitate vel singulari persona
petere exigere vel recipere possit publice vel occulte per se vel alium directe vel
indirecte et si quis contrafecerit quatruplum reddere compellatur ei quod acceperit et in
L. libris comitatui civitatis solvendis puniatur in quibus penis et restituendis syndicus qui
deputatus fuerit ad syndicandum tales officiales condempnare teneatur et super hiis procedere
possit tam ex officio suo quam ad denunciationem vel accusationem cuiuslibet deferentis et
sufficiat in hoc sacramentum denuntiantis vel deferentis cum probatione publice
cata fuerit per ydoneos testes. Et idem syndicus de suo satisfacere

It(em) stat(uerunt) et ord(inaverunt) q(uod) si q(ui)s offenderit vel offenderet aliquem plures et ille offensus
vel alius consanguineus usque ad eod(em) familia vel stirpe seu q(ui)s alius de eius
mandato et volunt(ate) offenderit aliquem consanguineum ipsius primo offensi cum armis
et sanguinis effusione ex qua mors vel membri abscisio seu cicatrix evidens
i(n)sequatur [illegible] et omnia sua bona / distruantur destructa et remaneant
i(n) com(uni) et pena ultimi supplicii puniatur. Si vero alio modo ~~percusserit vel~~ [offendero nullo(?) vel plures]
~~vulneraverit ex quo mutilatio alicuius membri non sequatur~~ pena quatrupli
puniatur eius pene que sibi per formam statutorum imponeretur ratione talis
delicti commissi vel excessi. Salvo q(uod) ~~[illegible] non [illegible] in aliquo~~ aliquam
~~exbandito dicti co(mun)is vel condempnato q(ui) per formam statutorum possit offendi~~ pena non
vendicet sibi locum in offensis que fierent in personas exbanditorum vel
condempnatorum dicti co(mun)is qui per formam statutorum possint offendi.

It(em) stat(uerunt) et ord(inaverunt) q(uod) quicumque mandato domini capitanei vel potestatis vel eorum iudicum
malleficiorum in criminalibus causis semel pluries citatus fuit vel bis ad
domum et non comparuerit infra terminum assignatum per ipsos rectores et
officiales vel ipsorum aliquem quod ex tunc ponatur in banno comunis seu
cuius cum termino trium dierum / citatus vero cum termino v dierum
in quo si talis citatus non comparuerit ex tunc habeatur pro confesso
et convicto de quo per dictam citationem demittere vel inquisitus procedat
cum / dum modo quilibet citatus condempnatus seu sententiatus possit compari[illegible] solvere
dicto co(mun)i xx s(olidos) non obstante quacumque predicta.

It(em) stat(uerunt) et ord(inaverunt) et addiderunt capitulo posito sub rubrica de pena
offendentium pluries.

It(em) stat(uerunt) et ord(inaverunt) q(uod) nulla inquisitio fieri [illegible]
accusatorem dicti comunis aliquo modo [illegible]
comunis [illegible] de aliquo maleficio vel [illegible]
[illegible] et vel ad [illegible] infra [illegible]
[illegible] capronis [plebanus(?)] vel oscillatoris [illegible]

Addatur capitulo posito sub rubrica . quod quilibet artifex possit emere et vendere
res pertinentes ad artem suam - [illegible] - tenuit semper ordinamentis collecte comunis
loquitur et de ipsis materia - et quod quilibet artifex ~~dicte~~ civitatis possit facere artem
suam exercere omni tempore - exceptis diebus pascualibus , dominicis , et festivis secundum formam ut ordinamenti
artis vel comunis aliqua non obstante
Addatur capitulo de carceribus faciendis per mulieribus . Quod nullus officialis vel
familiaris alicuius rectoris . possit aliquid petere vel recipere ab aliqua persona incarcerata
incarcerata vel scarcerata aut custodie carceratorum vel alia causa - ad penam
x librarum pro quolibet et qualibet vice .

Addatur capitulo posito sub rubrica quod licitum sit unicuique artifici ducere omnem
mercantiam sue artis ad vendendum . Et quod licitum sit omnibus et singulis hominibus
et personis tam civibus quam districtualibus undecumque forensibus quibuscumque libere
et impune ad dictam civitatem portare et portari facere ubique tenere et vendere
et vendi facere omnes et singulas mercantias victualia , res alias quascumque
et quod non liceat alicui consuli vel universitati aut officiali alicuius artis
vel alteri cuicumque persone tales portantes , tenentes vel vendentes occasione
talium mercationum vel rerum aut causa comertii gravare , impedire vel
aliquid aliud omnis auferre exigere vel imponere ad penam c ~~librarum~~ salvo tamen
quod ~~hoc~~ non preiudicet capitulis collecte in presenti exbanditis vel condempnatis comunis
vel debitoribus aut obligatis aliquibus civibus vel comitatensibus civitatis predicte
ex contractibus propriis vel ~~[illegible]~~ comunis .

Quod nos de potestate et auctoritate comunis volentes omnes et singulas ecclesias et monasteria civitatis
[illegible] distantia quibus pro spatio
[illegible] et ex infra spatium unius miliaris ab ipsa civitate [illegible]
[illegible] vel ordinum . [illegible] aut capitulum carte ipsi pensum non est de cero offerendi [illegible]
[illegible] debeat singulis annis in festivitatibus ~~singulis~~ sanctorum sub quorum vocabulis nuncupantur
[illegible] ponderis . xx librarum . et quod camerarius comunis dicte civitatis teneatur et debeat
[illegible] camera comunis emere et offerre prout supra est expressum ecclesiis et

singulis malefitiis que commiterint per forensis contra cives
duplicent , et duplicate intelligantur et exigantur

et unica tantum amenatio puniri possit et

4r

Rta

Et quod ex eadem acta vel ingessit de pluribus armentoribus vel simplicibus [illegible] [fiet o questio [illegible]]
que decernent eodem tempore facte tamen insultus vel armentoris pena exigatur
tantum

It(em) stantiamentum et ordinamentum pro [illegible]

Rta

Item stantiamentum et ordinamentum quod ad disponendum et ordinandum negotia civitatis comitatus et
districtus Urbisveteris et eiusdem comitatus et districtus [illegible] ipsius in civitate predicta sit
et debeat fieri consilium consilium arcium dicte civitatis et xl. bonorum virorum populares
civitatis ipsius quod quidem consilium habeat auctoritatem potestatem et iurisdictionem statuendi ordinandi
reformandi et decernendi una cum dominis septem qui pro tempore fuerint ad regimen dicte
civitatis totum et quicquid eis consilio visum fuerit circa statum et negotia ... dicte
civitatis [illegible] et singularium ... dicte civitatis et eius comitatus districtus et aliarum
[illegible] et quod per ipsum consilium ordinatum provisum et reformatum et decretum fuerit in civitate
predicta et eius comitatu districtu et iurisdictione pro vera et autentica lege habeatur et fiet ... [illegible]
semper [illegible] impune potestatem et iurisdictionem [illegible] per ordinamentum dicte civitatis domini septem
et consilio duodecim et capitum [illegible] dicte civitatis quod quidem consilium similem
auctoritatem et potestatem habet ordinandi et decernendi statuta et ordinamenta quem admodum
dictum consilium consilium et xl. et quod per ipsum consilium statutum reformatum et decretum fuerit
vel fuit [illegible] creationis ipsius [illegible] firmiter obtineat. ita quod per consilium
consilium et xl. predictum vel aliquod aliud consilium dicte civitatis aut eius rectores vel officiales
retractari cassari vel annullari non possit [illegible] ordinamenta propositiones et decreta
per ~~[illegible] abrogatoria vel derogatoria aliorum~~ ordinibus alijs statutis ordinamentis et
decretis eiusdem alterius consilij dicte civitatis prevaleant. Electio vero consilij
duodecim fiat et fieri possit et debeat per dominos septem ~~[illegible]~~
~~[illegible]~~. cum consensu et voluntate ~~[illegible]~~ et obtentis [illegible]
et pro eo tempore quo electa [illegible] duodecim [illegible] et [illegible]
[illegible] duodecim [illegible] eligant quorum auctoritas
dictos dominos septem et duodecim fuit declarata
et fieri debeat de mense [illegible] per dominos septem
[illegible] memorati de quibus xl. [illegible]
de quarterio [illegible] et [illegible]
et quatraginta [illegible] uno anno et [illegible]
memorati

4 v

¶ Nullus possit eligi nec esse de numero dominorum septem nec consilii duodecim nec consilii consulum et .xl. et in capitaneum partis guelfe nisi fuerit verus natus guelfus et verus civis vel comitatinus et etatis .xxv. annorum et completis, et ipse .xx. annis fuit electus ... in uno tempore ad aliquod dictorum officiorum et ipsum officium exercuerit in sequenti tunc proximo tempore, ad aliquod ipsorum officiorum vel de aliquo dictorum consiliorum. Et non possit nullus qui possit in consiliis eligi qui non habuerit in civitate predicta vel eius districtu libram et bona immobilia valentia .C. librarum et de numero .xl. supplementi vel duodecim qui non habuerit libram et similia bona in dicta civitate vel eius districtu valentia dictas libras .L. Salvo eo quod de guelfis dicitur quod locum non habeat in ipsis dominis pandulfi domini comitis qui recepti et approbati fuerunt pro guelfis dicte civitatis et eo quod de cittadinantia vel comitatinantia dicitur locum non habeat in aliquorum qui recepti fuerunt in cives infra a .x. annis retro proxime anterioribus vel dicte civitatis et in eorum filiis et in heredibus eorum maioribus, qui officia et consilia habere possit ut veri et naturales cives civitatis predicte.

¶ Dominorum septem preponendorum regimini et gubernationi civitatis predicte eligantur pro tempore duorum mensium et singulis duobus mensibus eorum officium renovetur, et incipiat ad ipsorum .... Electio fiat hoc modo videlicet quod quattuor ex dictis dominis septem sit, et debeant de consulibus quattuor artium et unus ex consulibus cuiuslibet dictarum quattuor artium quibus obvenerit secundum ordinem ipsarum artium consuetum et fiat ad bussolos vel per consules et consilium consulum artium et .xl. uno die ante incohatus officium, ita quod singuli consules singularum artium quibus successive obvenerit officium septenaria eorum sint nova mictat in uno capello et nomina illorum qui primo fuit extractus per quendam puerum minorem .x. annis preponendum tractatione predicte sit de septem. Quinque vero septem per eundem puerum trahatur de bussolo seu capello ubi missa sunt omnia singula singularum septenaria de numero .xl. et ille cuius nomen extractum fuerit sit de numero septem reliquis nominibus in bussolo remissis, ceteri vero duo de ipsis trahantur de pallutis in quibus inclusa sunt nomina deputandorum ad officium dominorum septem et predicta forma fiunt donec omnes pallucte grosse fuerint in quibus inclusa sunt dicta nomina fuerint expedite et consumpte ab inde in antea ad officium dominorum sint et esse debeant .v. ex consulibus artium et duo ... .xl. supplementi predictorum eligendorum et trahendorum secundum formam et ordinem ... bussolo vel electione aut vacatione predictis dominorum officium ... vinus esset vel a remotis partibus consisteret aut alio ... adeo quod ad dictum officium esse vel nomen extractum ... electi trahatur alius et sic successive ... vacavit quod ad dictum officium esse possit quibus ... ... obtinere ... pena .C. librarum

5r

De ordinamentis condendis et qualiter conficiantur et corrigentur

Cum aliquid pro factis vel negotiis intrinsecis communis vel spetialium personarum quarumcumque
R occurrerit statuendum vel ordinandum aut reformandum, tale ordinamentum statutum
vel reformatio fiat et fieri debeat in consilio dominorum priorum et duodecim
aut in consilio consilium et cetera, in quibus quidem consiliis sit presentia duarum partium
priorum vel saltem quinque ex ipsis et duarum partium ~~eiusdem~~ consiliariorum eiusdem
ex dictis consiliis et quod per ~~maiorem partem~~ per duas partes presentium consiliariorum fuerit
obtentum ad scruptinium et partitum secretum ad bussolas et ad pallottas
valeat et teneat et aliter aliqua fienda non valeant et simili modo
fiat partitum et obtineri debeat in quolibet consilio et inter omnes predictos et quod per dicta consilia
vel aliquo ipsorum aliquid commissum fuit aliter quam facerent non valeat
ipso iure. ~~Nullum autem~~ Nullum autem consilium possit congregari vel
[illegible] absque licentia ~~et presentia~~ dominorum priorum vel quinque ex eis et sine
consensu et voluntate expressa vexilliferi iustitie et in eis aliquid ordinatum
~~nisi quatuor~~ commissum et si aliter quam in ipsis fieri fuit non valeat ipso
iure.

.d. j.

.d. vj. Quod domini priores habent et habere debeant ad scribendum omnia decreta et
reformationes consiliorum et omnia ea que per ipsos dominos priores providentur ordinari vel
R decernerentur aut fierent vel per quascumque alias personas que ex forma
vel vigore commissionis dicte dominorum vel consiliorum aliquid habent tantum
facere disponere vel ordinare et generaliter omnia alia que pro officio
dominorum priorum vel per aliqua consilia dicti communis committerentur ad ~~eius scribendum~~
unum bonum et sufficientem notarium scriptorem per quem fides habeatur et si
per alium notarium scriptum inveniretur vel committeretur quam ad officium suum
pertinet dum tamen eo super hoc apparente scriptum scriptura et quod [...]
[illegible] non appareat scriptum scriptura talem scripturam [...] non possit [...]
quidem notarium electio fieri [...] in fine officii consiliis [...]
[illegible] fieri debeat per dominos priores vexilliferum iustitie [...]
notarius habeat [...] debeat de [...]
dominos priores fuerit ordinatum et [...]
et candelas de sepo et [...]
exequendo et ultra [...]

acci

vel heres aut pater possit nisi quatuor ... et ... istud ...
... de pena xxv librarum ... tenentur ... qui ... fuerit
... per ipsos ... teneatur ... facere ... ...
... quod ... possit ... ... et quod ... ... aliud ...
... possint ... vel aliud ... ...
... accidente ... ...
... ... aliud ... ... possit observari ... ...
statuta

Item statuerunt et ordinaverunt quod electio domini capitanei populi civitatis Bononie fiat
et fieri debeat per tres menses ante finem temporis capitaneatus eius presidentis
per consilium duorum ... ... et duodecim vel per consilium duorum
... consilium et ad ... cum ... salario officialibus familia
et ... tempore et sub forma et ordine que per dicta consilia fuerit
ordinatum et nullus possit eligi in capitaneum dicte civitatis nisi
fuerit nobilis guelfus et miles comes vel marchio aut ... et
etatis xxv annorum et de terra distante a civitate Bononie per xxx
miliaria ... ... quod ... non possit de civitate romana campanea
vel Sabina ... romandiole vel civitatis Bononie ...
et quod ... ... debeat esse catholicus et fidelis sancte romane
ecclesie et non possit secum ducere aliquem officialem ...
ad penam ... librarum pro quolibet officiali quem duceret ...
... cum dictum capitaneum et sue ... officium sit in cognoscendo
et diffiniendo de causis et questionibus que occurrerent inter coniunctas
... consanguinitate vel affinitate usque in tertium gradum et de hiis
... moverentur per viduas vel pupillos vel per universitatem civis
... aut aliquas ... ... vel ...
... orirentur inter nobiles ... cives vel ...
... ex alia de violentiis de dolis et fraudibus
... ... commissis de querelis que
... et miserabiles personas ... de ... ...
... ... de ... reducendis

6r

xl

& restringenda ad curiam & in curia & districtu civitatis & de causis
aliis causis civilibus inter quascumque personas & cuiuscumque status vel conditionis
existentes curie civitatis vel districtus civitatis collegii vel universitatis
civilibus aut aliunde vertentibus & que moverentur cognoscere
in curia predicta cognoscere possit & debeat potestas dicti comunis &
sui iudices & assessores statuto vel ordinamento aliquo loquenti in
contrarium non obstante in causis autem criminalibus & de excessibus
& maleficiis quibuscumque quilibet dictorum rectorum tam potestas quam capitaneus
& eorum iudices & assessores & quilibet eorum in solidum ~~cognoscendi & ple~~
~~nam~~ habeant potestatem & iurisdictionem tam in cognoscendo quam in puniendo
ita tamen quod si per viam accusationis denuntiationis coram altero deductum
fuerit alius super eo intromittere se non possit in processu autem
inquisitionis ille prevaleat in cognoscendo & iudicando qui per prima
citatione negotium occupabit preterea quod a sententiis & aliis gravaminibus
iuste vel iniuste latis super causis civilibus ita possit ad potestatem
appellari sicut potest per formam statuti comunis civitatis a sententiis & gravaminibus
iudicum ipsius potestatis quod quidem statutum in omnibus sententiis & gravaminibus
sit firmum statuto vel ordinamento aliquo non loquenti in contrarium non obstante

R. [illegible] Item statuit & ordinavit quod domini Priores possint eligere singulis annis
de mense decembris in festo natalis possint & debeant eligere
[illegible] mediatores qui faciant & eligant officiales comunis generales secundum
formam statuti & non eligere possint ambos quos voluerint
eisdem ordinare salaria de pecunia comunis & ut videbitur

6v

d. a[illegible] iiij

Item statuit et ord(inavit) quod si quis offenderit aliquem qui fuerit vel erit de capitaneis vel consiliariis nostris cum [illegible] plus [illegible] vel de consilio quondam ~~ratione officii~~ vel capitaneum ratione dicti officii solvat et solvere teneatur quadruplicata pena ad penam que imposita est vel imponeretur de tali malleficio si alium offendisset per formam statutorum. Si vero aliquis offenderit aliquem de dictis capitaneis vel consiliariis nostris existentibus in officio quacumque occasione in pena quadrupli puniatur ad penam que imponeretur per formam statutorum alios offendentibus.

Addatur capitulo posito sub rubrica de pena nobilium offendentium [illegible] hec verba. Et si de mandato domini predicta commiserit et ~~[illegible]~~ vel de mandato eius fecerint vel non steterit [illegible] commissionem et [illegible] dictum dominum [illegible] vel capitaneum agnoscerent de ipso malleficio et non si dictus dominus post commissum malleficium per famulum vel fidelem non [illegible] de fecerit receptare [illegible] famulum vel fidelem presumatur ad mandatum malleficium commississe et per omnia et singula alia capitula et ordinamenta que non loquerentur [illegible] penis imponendis nobilibus pro excessibus et delictis commissis per eos vel eorum familiares et fideles ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~ [illegible] capitula i[n] [illegible] ~~liberatio~~ et ab [illegible] careat [illegible] sint cassa.

Item statuit et ord(inavit) quod ~~[illegible]~~ fiat concessio per comune de sancta Flora [illegible] de [illegible] et fideiussoribus [illegible].

Item statuit et ord(inavit) quod absolutio et liberatio fiat per sindicum comunis [illegible] fideiussoribus comunis de sancta Flora et [illegible] de [illegible] occasione [illegible] [illegible] quod fecerat [illegible] et [illegible] parte de [illegible] liberationis et ab [illegible] [illegible] Petri ser Bartolomei notarii vel [illegible] notarii [illegible] forma.

M 32

Addantur capitulo posito sub rubrica de pena nobilium offendentium populares hec verba - videlicet - si de mandato domini predicti commisit vel de mandato eius fecerit vel non fecerit commissionem et distinctionem dominum vocatis vel capitulum cognoscentis de dicto malleficio nec non si

dictus dominus post commissum malleficium pro famulo vel fidelem vel pro domino et sicut receperunt talem famulum vel fidelem presumat de mandato malleficium commisisse et quod omnia alia ordinamenta reformata et decreta specialiter contra nobiles contra suos malleficos excessibus et delictis que committerent per eos vel familiares aut fideles eorum et de modo et forma procedendi et puniendi eos occasione talium malleficiorum sint cassa et ad ipsum capitulum intelligantur reducta -

- R - j -

Item statuerunt et ordinaverunt quod in consilio consilium et [illegible] non possit vel debeant fieri vel proponi in consilio proposita tantum et quod nulla proposita in dicto consilio fieri vel proponi possit si primo non erit deliberata inter dominos Defensores et obtenta per secretum scruptinium fiendum de sex fabis ut est solitum nisi aliquid fuerit ut ad palluctas - cum vero aliquid proponere voluerint super factis et negotiis eorum vicarii sufficiat concordia et consensus quinque ex dictis sex

que facta et negotia eorum fieri proponi et deliberari possint non obstante contradictione vel absentia duorum - facta vero et negotia specialium personarum deliberari proponi vel reformari non possint sine concordia consensu omnium predictorum et deliberatione dicto modo facta omnium dominorum Defensorum et dicti [illegible] ordinate deliberate et consensibus et obtento partito inter dictos dominos Defensores Capitaneos et consules et de omnibus et singulis aliquid consensibus habitis et voluntatibus presentatis et habitis pro expressis secum insertis et repetitis et quacumque alia pro cui consensus habitus et voluntas exigentur pro forma aliorum ordinamentorum vel statutorum factorum vel fiendorum assertionem et scripturam facientes de predictis rationem notarii dictorum Defensorum qualiter aliqua narraverint non obstante quod dicta scriptura et narratio videretur alteri scripture seu documento facte in ratione -

It. statuerunt et ordinaverunt quod contra facta inter dictos Defensores vel in consilio et ... super factis vel negotiis specialium personarum simul predicta Defensores vel in novo consilio infra ad octo dies ... nullum fiendum aliquid specialiter ... per dictos dominos ... vel fieri plenius [illegible] ...

statuta dicta et quod ille cui ... intellectis vel non possit ...

R - in - j -

71

R. iiii. Electio consulum artium civitatis [illegible] fiat, fieri debeat in palatio
in presentia dominorum civitatis per [illegible] in presentia ad[illegible] ipsius artis
et coram uno ex iudicibus vel officialibus domini capitanei dicte civitatis
ad minus [illegible] tantum pro toto mense novembris. Et quod tempore dicte electionis
et ad ipsam electionem faciendam interesse non possit aliquis nobilis exceptis [illegible]
vel famulus vel fidelis ipsius. Et quod elector debeat esse etatis xx annorum

R. iiii c. Item statuimus quod quelibet septem artium maiorum habere et tenere possit xii
consiliarios pro qualibet ipsarum artium qui sint de ipsa arte [illegible] et quelibet
artium sequentium habeat x consiliarios, cetere vero minores artes habeant
pro qualibet ipsarum sex consiliarios. Qui consiliarii omnes ipsarum artium
[illegible] et plures consiliarios aliqua dictarum artium habere non possit

-b- Item statuimus et ordinamus quod nullus audeat vel presumat palam vel occulte
facere vel tractare, dicere vel operari per se vel alium aliquid
quo [illegible] vel fiat in [illegible], derogatio vel diminutio vel
[illegible] capitaneatus septem [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] dictorum consulum et [illegible] duodecim et aliorum officialium
[illegible] questione et [illegible] cos vel aliquem predictorum facere aliquid
[illegible] dicte civitatis [illegible] qui [illegible] dixerit
[illegible] quantitatem seu [illegible] arbitrio [illegible]
seu aliquid [illegible] vel aliquid predictorum arbitrio potestatis
vel capitanei et [illegible] seu aliud [illegible] puniatur

R/ Antiani qui in regionibus eligunt(ur) sint homines bone fame et
conditionis et oriundi de civitate vel burgis et qui habeant bona valentia
C librarum et sint de arte et operentur arte et fiat ipsa electio per homines
regionis ad ~~unum bussolum~~ bussolos in qualibet adunantia regionis
et ad unum bussolum eligantur et aliter electio facta non valeat

Item ponatur officium iudicis dampnorum datorum [illegible] sicut apparet
per ord.

R/ Item statuimus et ordinamus quod officium sindicatus iudicis dampnorum datorum ponatur
[illegible] et viarum et [illegible] bonorum [illegible] et [illegible] et electio
ipsius sit et procedat prout in ordinamentis [illegible] continetur [illegible]
nostrorum [illegible] et ipsum ordinamentum prout iacet sit firmum ~~in [illegible]~~
~~[illegible]~~ ratum et approbatum

R/ Item statuimus et ordinamus quod de dampnis datis in fructibus bonorum stantibus
vel pendentibus [illegible] vineas vel arbores et de collectis [illegible]
accusatio porrigatur et magistro fiat [illegible] ~~[illegible]~~ tempore quo fructus
existat et ~~[illegible]~~ aliqui in ipsis bonis in quibus dicentur dampnum datum [illegible]
et aliter accusatio vel magistro non procedat et si [illegible] calumpniose [illegible] sive
falsam magister vel accusator porrexerit coram iudice dampnorum datorum
puniatur pro vice qualibet in [illegible] libris et quod si iudex dampnorum
datorum ex aliquibus [illegible] vel presumptionibus que sibi [illegible] vel
maneat [illegible] [illegible] accusatis et accusator qualitate [illegible] et [illegible]
conditione [illegible] comprehenderit accusatorem [illegible] de dampno dato
[illegible] [illegible] vel [illegible] calumpniosam [illegible]
posse [illegible] accusationem calumpniosam [illegible]
[illegible] [illegible] libris.

8v

Acta vero et vera cons[ilii] [illegible] custodiantur et stent apud ecclesiam s[ancti] Iohannis per quendam bonum civem [illegible] eligendum per duos supra[stantes] et expensores qui custodiat et gubernet dicta acta, et pro labore impendendo [illegible] in dictis actis portandis et reportandis et ostendendis quando expediet [illegible] ut singulis personis habeat [illegible] sic illud quod per cons[ilium] declaratum fuit [illegible] et [illegible] habeat [illegible] et teneat unam clavem loci ubi tenebuntur acta predicta et per dictos [illegible] alia et unam superstites alia et dicta [illegible] et acta nemini possit ostendi sine [illegible] dicti custodis et salarium suum [illegible] dictis expensis.

Omnes massarii ordinentur annis eligantur per duos superstites et expensores qui [illegible] ad curandum gubernandum assignandum et tenendum omnes et singulas massaritias et supellectilia deputata et imposterum deputanda ad usum et comodum potestatis [illegible] officialium [illegible] cuilibet officio [illegible] gubernandum et manutenendum et reddendi [illegible] res et inventarium fieri teneantur [illegible] de omnibus et singulis rebus deputandis et dandis ad usum et comodum dictorum officialium [illegible] talibus officialibus et rectoribus et res quas debent vel assignaverint [illegible] et exigere teneantur ab eis in fine eorum officiorum et illa que non resignata non fuerint per tales officiales et rectores debeant [illegible] in duplum extimationis rei non assignate, que quidem extimatio fieri debeat per dictum massarium tempore quo dicte res date fuerint et de rebus [illegible] datis iuxta extimationem dictus massarius fieri faciat scripturam [illegible] nec tamen aliqua ex dictis rebus possit dictis officialibus vel rectoribus [illegible] et sindicis deputandis ad sindicandum tales officiales nullum ex eis possit absolvere [illegible] primo tamen [illegible] restitutionem vel satisfactionem [illegible] dictus massarius vel [illegible] aliter fecerit vel neglexerit observare [illegible] in duplum extimationis [illegible] teneantur. Si autem [illegible] officio suo fraude vel negligentia omiserit [illegible] salarium autem [illegible] xxv libr. [illegible] anno xxv libr. [illegible] [illegible] salarium uno anno.

9r

Ad decernendum artifices quorumcumque et diversis videlicet statuimus quod de singulis
artium dicte civitatis fiant singule matricule quarum
formam per consules singulos singularum artium per dictos dominos capitaneos
ipsi singulis annis de mense novembris debeant assignari per ipsum
capitaneum approbandam et quod in dictis matriculis reperiantur scripti et
veri artifices ipsius artis debeant tantum et sub consulibus ipsius artis
respondere teneantur si qui autem diversas artes exercent in una dum-
taxat tantum artis matricula ponantur quam principaliter exercent vel
~~in qua esse malunt~~ scribantur et ponantur ita tamen quod si electionem
elegerit de aliam transire non possit sed primam quolibet exercuerit
et quod in una matricula scriptus reperitur in matricula alterius artis
esse non possit nec in alia arte officium vel beneficium obtinere vel
dare qui vero autem artifex et in matricula artis scriptus renuntiare
voluerit eidem arti exire in eadem arte officium vel beneficium tantum vel
dare non possit et contractibus usque et debitis et obligationibus contractis in
fide vel celebratis ante renuntiationem et tempore quo in matricula
talis artis reperiebatur astrictus sub consulibus et curia comunitate artis
respondere teneatur secundum statuta et ordinamenta talis artis renuntiatione
vero facta que fieri debeat coram consulibus dicte artis de matricula
talis artis illico cancelletur et exire officio et beneficio dicte artis sit
ipso iure privatus

Et ut legentium doctorum ac medicine studium semper vigeat in
civitate predicta ordinamus quod quicumque doctor medicus civilis vel canonici iuris
medicine per … dicte civitatis scolas tenere voluerit et in dictis studiis
legere et docere fiat et sine debeat illud salarium de
pecunia camere dicte civitatis et illam quantitatem quam per dictos ordinatores
dicte civitatis fuit et officium dominorum priorum et vexilliferi …
pro predicto domino priori et vexillifer debeat ordinari et …
studium in dictis scientiis fiat in civitate predicta

[illegible] Item statuit et ordinavit quod omnes fratres et fautores illorum [illegible]
actum ut [illegible] de maleficiis que committi possint [illegible]
[illegible] nequaquam [illegible] compelli
possint [illegible]
fideiussiones [illegible] et aliis maleficiis et malleficiorum [illegible]
[illegible] principaliter ut in
[illegible] pena ~~[illegible]~~ pena corporalis imponenda.

[illegible] Quandocumque accusatur aliquis de aliquo crimine ex quo pena
mortis principaliter ut in [illegible] alicuius [illegible] ~~pena [illegible]~~
[illegible] alicuius legis municipalis civitatis [illegible]
[illegible] et non [illegible]
[illegible] de delicto ex quo [illegible] principaliter ut
[illegible] alia corporalis pena [illegible]
~~[illegible] non [illegible]~~ [illegible]
~~[illegible] pena non~~ [illegible] non [illegible]
[illegible] in [illegible] de [illegible]
[illegible] quolibet casu
non [illegible] accusatum [illegible]
[illegible] accusator [illegible] expensis questionis
[illegible] accusatus [illegible]
[illegible] compellatur

[illegible] Item statuit et ordinavit quod dominus Pandolfus dominus comes [illegible]
[illegible] civitatis ita quod possit [illegible]
[illegible] singula officia [illegible] civitatis [illegible]
[illegible] non obstantibus aliquibus statutis [illegible] capitulis
[illegible] ad [illegible]
[illegible] ut valoris

10r

R
Liceat cuilibet artifici dicte artis ad reparandum solos venire [illegible] et aqua [illegible] inter dictos [illegible] et stationes sextona / [illegible] et pannos sine aliqua pena. Statutis collegii [illegible] salvis et possit [illegible] camerarius vel alijs officialibus dicte artis molestari vel inquietari non possit.

R
Item statuerunt et ordinaverunt quod omnes et singuli [illegible] [illegible] artis contrariis vel differentialibus dicte artis [illegible] qui de cetero ad [illegible] vel rectores vel officiales [illegible] quod quicumque [illegible] et ministrales quacumque [illegible] vel [illegible] usque ad v annos proxime venturos et completos sint suspensi ita quod nullus ex predictis [illegible] tales [illegible] possit [illegible] durante tempore ipsa [illegible] vel [illegible] suspensi [illegible] ad [illegible] omnes et singulos [illegible] quas habent [illegible] vel singulariter [illegible] et [illegible] singulariter dicte artis.

~~[illegible]~~

R
Die xxviij decembris approbata fuit carta per v ~~[illegible]~~ [illegible]

Redducatur [illegible] capitulum lxxxxj [illegible] de [illegible] nobilibus ad [illegible] capitulum
Item capitulum xlviij
Item capitulum ccxl
Item capitulum ccxvj

10v

14r

1334

16v